

De CAT situatieplaat: een conceptuele analysemethode

Evvy Visch-Brink & Dorien Vandenborre

CAT situatieplaat uniek: gesproken vs. geschreven taal

Gesproken:

De vader slaapt en wordt wa wacht. De radio hoort dat de muis nee de kat de visjes vangt en van de krab valt. De pop en de beer sp spelen niet voor 't ogenblik, omdat te lawaai is. En de kan, de vader is aan, heeft een glas leeggedronken. Op de boek staat op de grond bijna, bijna op de grond. De ...wie vin...de boek de...is onder de ge...nee

Geschreven:

Va vader slaapt. Kat

Schrijven vs. Spreken

Situatieplaat

- ▶ Fergaditis et al., 2011:
 - ▶ Expliciete referent met ondersteunende context
 - ▶ doelwoorden eenduidig en helder
- ▶ McNeil et al., 2005:
 - ▶ Minimale impact op geheugen en aandacht
- ▶ Lambon Ralph et al., 1999:
 - ▶ directe toegang tot betekenis via structurele aspecten van voorwerp/personage → snel inzicht in de functionele aspecten van concept

Schrijven vs. Spreken

Situatieplaat

- ▶ Tijdsverschil tussen schrijver en lezer
 - ▶ geen directe feedback → schrijver moet explicieter zijn
 - ▶ voor iemand met afasie

Gebrek aan feedback + eis om expliciet te zijn = mogelijk nadeel

- ▶ Voordelen van schrijven
 - ▶ Trager, meer overzicht, geen tijdsdruk

Onderzoek spreken/schrijven afasie

5

Visch-Brink & Vandenborre
Afasie.net 2020

- ▶ Behrns et al., 2009:
 - ▶ Taak: beschrijven afbeelding + belevenis in 2 modaliteiten
 - ▶ Studiegroep: afatici n=8; gezonden n=8
 - ▶ Resultaat:
 - ▶ Modaliteiten geen invloed op adequaatheid, maar....
 - ▶ geschreven versies complexere syntaxis, coherenter, minder woorden en hogere lexicale densiteit dan gesproken versies.

Onderzoek spreken/schrijven afasie

6

International Journal of Language &
Communication
Disorders

INT J LANG COMMUN DISORD, MARCH-APRIL 2018,
VOL. 53, NO. 2, 294-307

Visch-Brink & Vandenborre
Afasie.net 2020

Research Report

Oral and written picture description in individuals with aphasia

Dorien Vandenborre^{†‡}, Evy Visch-Brink[§], Kim van Dun[†], Jo Verhoeven^{¶||} and Peter Mariën^{†#}

- ▶ Taak: beschrijven situatieplaat in 2 modaliteiten
- ▶ Studiegroep: afatici (n=50), gezonden (n=50).
- ▶ Resultaat
 - ▶ spreken beter dan schrijven: meer correcte zinnen, meer samengestelde zinnen, meer cohesive markers. (iff. Behrns)
 - ▶ Schrijven meer gerelateerd met ernst van de afasie (AAT-TT)
 - ▶ Schrijven sensitiever dan spreken.

Analyse situatieplaat CAT-NL

- ▶ Kliniek ↔ wetenschap
 - ▶ Bruikbare ↔ fijnmazige wetenschappelijke analyse
 - ▶ Bv. ASTA is tijdrovend, maar informatief

- ▶ Kwalitatief ↔ Kwantitatief

Bruikbare analyse in CAT-NL

► Algemene beoordeling op 10-puntschaal

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
nvt	slecht			matig			goed			normaal

► Specifieke beoordeling

- Nauwkeurigheid en adequaatheid van informatie
- *Tempo/vloeiendheid*
- *Grammaticale variatie*
- Grammaticale correctheid

Fijnmazige analyse in Vandenborre et al. 2018

9

Visch-Brink & Vandenborre
Afstudeerhet 2020

- ▶ Productiviteit
- ▶ Efficiëntie
- ▶ Substitutiegedrag
- ▶ Grammaticaliteit
- ▶ Cohesie

Fijnmazige analyse in Vandenborre et al. 2018

10

Visch-Brink & Vandenborre
Afstudeerhet 2020

- ▶ Productiviteit = totaal aantal woorden
 - ▶ Alle verbalisaties
 - ▶ ook nonwoorden, herhalingen, stereotiepen, opmerkingen, ...

Fijnmazige analyse in Vandenborre et al. 2018

11

- ▶ Efficiëntie = Correcte Informatie Units (CIU)
 - ▶ alle inhouds- en functiewoorden die begrijpelijk, informatief en relevant zijn

Fijnmazige analyse in Vandenborre et al. 2018

12

Visch-Brink & Vandenborre
Afstudeerhet 2020

- ▶ Substitutiegedrag = aantal parafasieën
 - ▶ Fonematische parafasie
 - ▶ Verbaal fonologische parafasie
 - ▶ Verbaal semantische parafasie
 - ▶ Ongerelateerde parafasie
 - ▶ Morfologische parafasie
 - ▶ Neologisme

Fijnmazige analyse in Vandenborre et al. 2018

13

Visch-Brink & Vandenborre
Afstudeerhet 2020

- ▶ Grammaticaliteit
 - ▶ Aantal (in)correcte uitingen
 - ▶ Aantal samengestelde zinnen

Fijnmazige analyse in Vandenborre et al. 2018

14

- ▶ Cohesie
 - ▶ Aantal markers
 - ▶ Lexicaal (bv.: man/vader)
 - ▶ Referentie (bv.: man/hij)
 - ▶ Conjunctie (bv.: omdat/bovendien/...)

Fijnmazige analyse in Vandenborre et al. 2018

15

Visch-Brink & Vandenborre
Afstudeerhet 2020

- ▶ Productiviteit
- ▶ Efficiëntie
- ▶ Substitutiegedrag
- ▶ Grammaticaliteit
- ▶ Cohesie

Nadeel:
arbeidsintensief